

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ГО “ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ НАУК
З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
МІЖНАРОДНА КАДРОВА АКАДЕМІЯ
UNIVERSIDAD CENTRAL DEL ECUADOR
UNIVERSIDAD TECNOLÓGICA ISRAEL (REPÚBLICA DE ECUADOR)
“ANANIA SHIRAKATSI” UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATION (ARMENIA)

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 8

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 30-річчю МАУП*

*“Актуальні проблеми модернізації
недержавного сектору освіти в Україні
у контексті світових тенденцій і національної практики”*

м. Київ, МАУП, 11 квітня 2019 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2019

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 27.03.19)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 8: Матеріали Міжнар. наук. конф. “Актуальні проблеми модернізації недержавного сектору освіти в Україні у контексті світових тенденцій і національної практики”, 11 квітня 2019 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2019. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Приказка С. І., Моронюк О. В., Антонюк І. І. Інновації в закладах вищої освіти — основа ефективності господарювання в сучасних умовах	413
Гончаренко Є. Ю. Професійно-орієнтоване навчання перекладу ділової німецької мови у недержавному вищому навчальному закладі	416
Кобржицький В. В. Інтенсифікація вивчення іноземних мов студентами — майбутніми менеджерами міжнародного туризму як засіб підвищення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці	420
Тьорло В. О., Вдовенко О. С. Проблеми підвищення ефективності транспортування вантажів і поштових відправлень компаніями України та значення недержавних закладів освіти у їх вирішенні	424
Тьорло В. О., Терещенко О. Г. Дослідження проблем модернізації управління імпортною діяльністю українських компаній на ринку електронних компонентів в НН ІМЕФ МАУП	427
Охман О. В. Вища освіта для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі: сучасний погляд	430
Бортник В. А. Теоретико-методологічний аналіз дослідження честі та гідності особи як об'єкта злочину	433
Міхатуліна О. М., Ковальов А. В. Іпотека як особливий вид застави за цивільним законодавством	436
Кабанова І. А. Сутність та особливості вітчизняного податкового регулювання	439
Сєров С. Л. Щодо змістовного наповнення понять “державний нагляд” і “контроль” господарської діяльності	443
Літвінов О. П., Логвінов Ю. В. Транспортний менеджмент та інформаційні технології	446
Кравцов М. О. Проблеми розвитку механізму забезпечення конституційного права громадян на інформацію	450
Печенюк С. І. Гендерні аспекти розвитку вищої освіти в Україні: підготовка жінок- військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах	453
Пономаренко А. О. Підготовка фахівців у сфері електронного урядування та інформаційних технологій як форма організації державного управління	456
Майсара Алкум Практические методы мониторинга и оценки эффективности взаимодействия государства и гражданского общества	458

ЩОДО ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ ПОНЯТЬ “ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД” І “КОНТРОЛЬ” ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Аналіз нормативних джерел свідчить, що поняття “державний нагляд” і “контроль” стосовно господарської діяльності використовуються, перш за все, у Господарському кодексі України (ст. 19 “Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю”) у спеціальному Законі України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” від 05.04.2007 року, Законі України від 18 травня 2017 року “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я та благополуччя тварин” та у низці інших нормативно-правових актів, які можна віднести до господарського законодавства.

Дослідження свідчать, що наявні недоліки — недостатньо чітка визначеність поняття, сутності контролю за господарською діяльністю (в сфері господарської діяльності) зумовлюються недосконалістю нормативно-правової бази. Наприклад, як впливає з формулювання назви статті 19 ГКУ, законодавець розрізняє контроль та нагляд. В той же час у спеціальному Законі України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” від 05.04.2007 року, ці поняття законодавцем ідентифікуються. Крім того, у ГКУ мова йде про державний контроль за господарською діяльністю, в той час як вищезазначений закон регламентує цей контроль “в сфері господарської діяльності”. Це по-перше. По-друге. Виходячи з назви зазначених нормативних актів, можна зробити висновок про те, що регламентовано контроль тільки з боку держави. Контролюючи діяльність інших органів (наприклад, громадських) відносно господарської діяльності не регулюється. По-третє. З аналізу ст. 19 ГКУ, зокрема, п. 3, впливає, що перелік сфер, в яких держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб’єктів господарювання, є чітко визначеним (держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб’єктів господарювання у таких сферах:...), тобто, обмеженим. Крім того, у відповідних нормативних актах йдеться про заходи контролю, що здійснюються органами Державної фіскальної служби, державного нагляду у сфері господарської діяльності з надання фінансових послуг, державного нагляду за провадженням діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання, за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки, державний нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення, державний нагляд (контроль) в галузі цивільної авіації та ін. Це також митний контроль на кордоні, державний архітектурно-будівельний контроль (нагляд) тощо.

Щодо визначення та сутності понять. У Господарському кодексі України визначення контролю та нагляду відсутні. Закон України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”, який регламентує “відносини, пов’язані зі здійсненням державного нагляду (контролю) у сфері

господарської діяльності” (ст. 2 “Сфера дії цього Закону”), містить визначення термінів “державний нагляд”, “контроль”, ідентифікуючи ці поняття. Так, згідно ст. 1 “Визначення термінів” Закону, державний нагляд (контроль) — це діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб’єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема, належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища. Надано визначення категорії “заходи державного нагляду (контролю)”. Це планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом. Ця ж стаття вводить поняття “спосіб здійснення державного нагляду (контролю)” під яким розуміється процедура здійснення державного нагляду (контролю), визначена законом (ч. 1 ст. 1 Закону).

В Законі “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров’я та благополуччя тварин” в ст. 1 значиться “9) державний контроль - діяльність компетентного органу, його територіальних органів, державних інспекторів, державних ветеринарних інспекторів, помічників державного ветеринарного інспектора та уповноважених осіб, що здійснюється з метою перевірки відповідності діяльності операторів ринку вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров’я та благополуччя тварин, а також усунення наслідків невідповідності та притягнення до відповідальності за порушення відповідних вимог. Державний контроль включає також діяльність з перевірки відповідності законодавству про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких продуктів на митну територію України; 10) державний моніторинг — здійснення в межах заходів державного контролю послідовних спостережень та/або вимірювань відповідно до плану державного моніторингу з наступним їх аналізом та узагальненням з метою отримання загального уявлення про стан справ щодо дотримання законодавства про харчові продукти, корми, здоров’я та благополуччя тварин.

У науковій літературі поняття “контроль” розглядається в широкому і вузькому аспектах. У першому випадку — як сукупність політичних, економічних та ідеологічних процесів і методів, яким належить забезпечити стабільність суспільства та державного ладу, дотримання соціального порядку, вплив на масову та індивідуальну свідомість, тобто соціальний контроль. У вузькому — як перевірка підконтрольних об’єктів. Залежно від того, на якому рівні та стосовно чого він розглядається, контроль може бути охарактеризований як гарантія, спосіб забезпечення дисципліни та законності, принцип, вид діяльності, управлінська функція, умова ефективної діяльності тощо [1]. Під контролем у державному управлінні науковці, як правило, розуміють: одну з найважливіших функцій, яка дає змогу порівняти фактичний стан у тій чи іншій галузі з вимогами, які поставлені перед нею; виявити недоліки та помилки в роботі та попередити їх; оцінити відповідність здійснення інших функцій управління завданням, що поставлені перед ним [2]. Контроль у державному управлінні — здійснювана усіма органами державної влади та їх посадовими (службовими) особами діяльність із перевірки дотримання законності та дисципліни в державі, суб’єкти якої можуть втручатися в господарську діяльність підконтрольного об’єкта [3].

Джерела

1. Демократичні засади державного управління та адміністративне право : монографія / за ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юрид. думка, 2010. — С. 238.
2. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. — К. : Знання-Прес, 2003. — 343 с
3. Ромасько В. О. Правове забезпечення державного контролю в сфері будівництва // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. — 2009. — Вип. 45. — С. 159166. 22